СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXII. — Число 115. — Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 17. мая, 1924.

VOL. XXXII. — No. 115. — Jersey City, N. J., Saturday, May 17, 1924. — THREE CENTS

Кулидж ветує закон про бонус

ВАШІНГТОН, 15. мая. — Президент Кулидж відослав нині до конґресу ухвалу обох палат про бонус для жовнірів.

Президент подає яко причину свого вета видатки уряду. Каже він, що видатки, получені з уведенням такого закона в життя, такі високі, що уряд бувби поставлений в дуже прикре положенне. Він далі каже, що нема ніякої моральної причини помагати жовнірам, коли вони дістали забезпеку в формі асекурації на случай смерти, недуги й каліцтва.

Коли конґрес дістав сю ноту, прихильники бонуса в обох палатах сейчас домагалися голосовання над проектом, щоби переголосувати вето президента кваліфікованою більшостю голосів, але провідники обох палат радили застановитися та відложити справу на якийсь час. Припускають, однак, що остаточно канґрес таки уневажнить вето президента.

КОНҐРЕС ЗА СКОРИМ ВИКЛЮЧЕННЄМ ЯПАНСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ.

ВАШІНҐТОН, 15. мая. — Обі палати конґресу приняли нині проекти закона іміґраційного, не зміняючи в нїому уступу про виключенне японської іміґрації з днем 1. липня с. р.

Підчас голосовання за іміґраційним проектом заявилося в сенаті 69 голосів, проти всего 9; в палаті послів за 308, проти всего 58. Осторогу президента Кулиджа проти сейчасового виключування японської іміґрації злегковажено, і через те дехто сподіється, що президент Кулидж заветує сей проект хочби для демонстрації.

СУД УНЕВАЖНЮЄ ПОМИЛУВАННЄ ПРЕЗИДЕНТА.

ШИКАҐО, Илинойс, 15. мая. — Федеральний суд в сьому місті уневажнив помилуванне одного шикаґовського салюніста президентом Кулиджом.

Ходило тут о Филипа Ґросмана, відомого салюніста, котрого суд засудив на вязницю за переступленне закона прогибіційного та за погорду (непослух) суду. Суд станув на становищи, що президент Злучених Держав яко начальник адміністраційної влади не має права помилувати чоловіка, покараного за зневаженне другої, судової, галузи уряду. На думку судді, колиб президентови вільно було робити такі річи, то судова влада не булаби самостійна, але перейшлаби під владу адміністраційної. Суд дає президентови Кулиджови наґану за нарушенне судової независимости.

ПРОЦЕС ПРОТИ ДРУГОГО КОНҐРЕСМЕНА СКІНЧИВСЯ ОПРАВДАННЄМ.

ВАШІНҐТОН, 15. мая. — Спеціяльний комітет палати послів, що розсліджував закиди проти конґресмена Цілмена, що буцімто він взяв хабар за допомогу бутлеґерам добувати горівку з маґазинів, ствердив, що всі закиди, звернені проти сього конґресмена, неоправдані.

Як відомо, його товариш, конґресмен Ленґлі дістав недавно два роки тюрми від суду в Кентакі за подібний злочин.

ЛАГОДИТЬСЯ ЗАЗДАЛЕГІДЬ.

КЛІВЛЕНД, Огайо, 15. мая. — Менаджери передвиборчої кампанії президента Кулиджа вже отворили тут канцелярею, яка має вести аґітацію за поставленнем його кандидатом републиканської партії підчас републиканської конференції, що починається тут дня 10. червня.

ПРОГИБІЦІЯ ПІДЧАС ВИБОРІВ.

СПРІНҐФІЛД, Месечузетс, 15. мая. — Методиська конференція застановлялася над питанием прогибіції підчас наближаючихся виборів. Представники церкви на полудни казали, що „мокрий" кандидат там мусить бути побитий.

САМОВБИЙСТВО МІСІОНАРЯ.

СПРІНҐФІЛД, Месечусетс, 15. мая. — В однім місцевім готели поповнив самовбийство Роджер Ран, китайський місіонар, що приїхав сюди на методиську конференцію. Причиною роспучливого кроку має бути скука по рідній землі та родині.

СТРАЙК ШОФЕРІВ ПОКІНЧИВСЯ ПОБІДОЮ.

НЮ ЙОРК, 15. мая. — Страйк нюйорських шоферів покінчився нині так, що підприємці признали шоферську юнію та зобовязалися платити шоферам 40 процент зі загальних приходів за денну шихту та 35 процент приходів за нічну працю; кромі сього нічні робітники мають діставати половину одержаних ними зарібків понад 90 долярів в тиждень.

КАЖУТЬ, ЩО ЛЮДИНА ВИЗДОРОВІЛА ЗРАКА.

НЮ ЙОРК, 15. мая. — Лікарі одного нюйорського шпиталя подають факт вилічення з недуги рака, котру вважалося досі невилічимою. Лічено хору при помочи раду та лучів „ікс". Лікарі не хочуть узагальнювати сього випадку і кажуть, що вони не знають, чи подібне лічення поможе другим.

Недужа називається Цецилія Трубіч, і лічено її через два роки. Сими днями вона покидає шпиталь зовсім здорова.

ЗАМКНЕНО БАНК.

ІСТ СТ. ЛУИС, Илинойс, 15. мая. — Тут замкнено Доверс Нешенел Бенк. Замкнули його самі директори банку, подаючи за причину упадок кількох других банків, з ним звязаних, та постійні чутки про кепський стан банку, які причинили скоро винимання гроший. Банк утратив, як кажуть директори, 390,000 долярів, але він виплатить усі свої зобовязання.

ОСТЕРІҐАЮТЬ ПЕРЕД ОБМАНЦЯМИ.

НЮ ЙОРК, 15. мая. — Нюйорський почтовий уряд остеріґає населенне, а передовсім склепарів та готелі перед обманцями, що вимінюють крадені моні-ордери. Богато таких грошевих посвідок було підроблених зручними обманцями, які вкрали з почти грошеві переказн, повиповнювали фальшиво та „платили" ними за товари та службу.

ПОВОРОТ ПРАВОСЛАВНОГО ЕПИСКОПА ДО КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ.

Православний епископ о. Степан Дзюбай, котрий був давнійше угро-руським греоцько-католицьким священиком, вернувся до грецько-католицької церкви.

Примиренне з католицькою церквою вібдулось дня 15 с. м. у церкві св. Николая в Йонкерс Н. Й., де парохом є о. Константин Рошкович, духовний управитель Соединення Акту примирення доконав адміністратор о. Петро Понятишин.

О. Дзюбай може бути тепер лише священиком і дістане парохію яко священик.

НАЙКРАЩЕ НА УКРАЇНІ.

Харківські Вісти пишуть:

Український Народній Комісаріят освіти визнав за потрібне перевести з Москви на Україну живдське товариство „Культурна Ліґа". На ці переносини виасиґнувано 10,000 карбовонців золотом. Крім того звертається Народній Комісаріят Освіти до Ради Народніх Комісарів з проханням видати додатково відповідну суму гроший для потреб жидівської „Культурної Ліґи".

АРЕШТУВАННЯ ІНСПЕКТОРА ЛІЩИНСЬКОГО.

В неділю, дня 20. квітня с. р. відбувалися в поміщенню Т-ва „Бесіда" у Львові сходини членів „Народньої Орґанізації Українців міста Львова". Поліція сходини розіґнала, а голову орґанізації інсп. Ліщинського арештовано. Опісля його випущено.

В понеділок 21. с. м. поліція запечатала одмівку Тов. „Бесіда" мабуть в звязку із тими сходинами.

БЕСАРАБІЯ ТА ВЕЛИКА УКРАЇНА.

Харківські „Вісти" (ч. 1056) доказують, що з економічних причин не лише є в інтересі самої Бесарабії та Союза Радянських Республик, щоби Бесарабія увійшла в склад Союзу як автономна одиниця, але що й всі наддунайські держави мають в цьому безпосередній інтерес. Іменно так, як для радянських республик являється Бесарабія вікном на Балкан,— так для наддунайських держав (отже для цілої середньої Европи) є вона отвореними дверми до радянських республик, до Чорного Моря а деяким може через Кавказ на Середній Схі. Над доказ цього наведені численні докази торговельних взаїмновідносин між наддунайськими державами і бувшою царською Росією.

Офіційний радянський орґан підносить, що свого часу Німеччина й Австрія боялися панславізму бувшої царської Росії і далі пише:

„Такі імперіялістичні заміри бувшої Росії викликали ворожнечу у конкуруючих держав (в тім числі й заприязненої тепер нам Італії) Українська Соціялістична Радянська Республика , що до неї повинна прилучитися Молдавська Соц. Рад. Республика, не має нічого спільного з панславізмом, а лише взаїмні вигои торговельних зносин з наддунайськими державами без зайвих посередників і маклерів (баришівників-факторів)".

УКРАЇНІЗАЦІЯ ШКІЛ У КАТЕРИНОСЛАВЩИНІ.

Київські щоденники доносять про великий успіх українізації шкіл у Катеринославщині. Досіль переведено там на українську мову 66 відс. шкіл і 46 відс. діточих приютів.

НАГОРОДИ ДЛЯ ВЗІРЦЕВИХ УКРАЇНСЬКИХ СІЛ.

Правительство радянської України постановило признавати нагороди для найліпше зорґанізованих сіл. Щоб дістати таку премію, мусять сільські ради дати доказ, що село виповнило одну із слідуючих вимог: впровадженне нових методів взірцевої управи ріллі і гноєння, раціональний розподіл землі, боротьба з алькоголізмом, добрий стан державних і громадських установ (школи, шпиталі і т. п.). Нагороду вільно ужити лише для побудування електричних централь або будови електричної сіти.

СЛУЖБА БОЖА УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.

У неділю, дня 9. березня с. р. в катедральному соборі у Володимирі Волинському (на Волиню) відправлено в день 110 роковин народження Тараса Шевченка соборню українською мовою. Церква була битком набита місцевими Українцями й дооколичними селянами. Співав хор під кермою Михайла Тележинського. Урочистий характер всеукраїнського свята намагалися спровокувати своєю грубою і некультурною поведінкою у церкві місцеві чорносотенці, але їх монгольська „демонстрація" принесла лиш їм самим нову компромітацію й убурила проти них навіть багато „невтральних". З боку присутних українських громадян висловлювано жаль, що місцеве священство вважає можливим молитись у рідній мові лише раз на рік: в Тарасовий день.

ЗЕМЛЕТРУС У ЛЬВОВІ.

Сейсмоґрафічні апарати у Львові занотували дня 18. м. м. місцеве колибанне землі до висоти 3 міліметрів.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

ДО ВП. ЧЛЕНІВ І УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗА:

Згідно з ухвалою річного засідання головного уряду У. Н. Союза отсим проголошуеся

ПРОДОВЖЕННЄ КАМПАНІЇ

приймания нових членів без вступної оплати до У. Н. Союза по конець місяця мая 1924 р.

В видутого, до кінця сего місяця, а то

В МАЮ

Український Народний Союз, посередництвом 345 своїх відділів в Злучених Державах і Канаді буде приймати

МУЩИН, ЖІНОК і ДІТИЙ

почавши від скінченого 1-шого року до 55 літ віку

БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ

НА ОБЕЗПЕЧЕННЄ В СЛУЧАЮ СМЕРТИ, КАЛІЦТВА АБО НЕВИЛІЧИМОЇ СЛАБОСТИ.

Орґанізуйте нові відділи, братства, сестрицтва і товариства.

Приєднуйте нових членів і членкинь.

По близші інформації голосіться до відділових урядників або просто до головної канцелярії У. Н. Союза на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
Recording Department
P. O. BOX 76, - - - - JERSEY CITY, N. J.

Джерзи Сіті, Н. Дж., 5-го марта, 1924 р.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ:

Іван Кантанюк, гол. рек. секретар.

Кажуть що нове правительство Франції видвигне силу Ліґи Народів.

ПАРИЖ, 15. мая. — В тутешніх політичних кругах заповідають, що президент Франції Александер Мільран неодмінно доручить провідникови лівиці, Едуардови Ерріо, скласти новий міністерський кабінет.

На се годяться всі соціялісти, одначе не всі годяться щодо складу кабінету. Один з провідників соціялістів, Леон Блюм, домаґається, щоб новий кабінет був чисто соціялістичний і вів політику соціялістичну; зноваж другий, Поль Бонкур, домагається, щоб новий кабінет був коаліційний та щоб до нього принято і представників національних ґруп.

В кождому разі новий парлямент і нове правительство переведуть деякі важні зміни. Наперед буде проголошене загальне помилуванне для політичних винуватців; між іншими амнестію одержить бувший премієр Кайо. Далі, прийде усуненне окупаційних військ з Рурщини й евентуальне признанне російського большевицького уряду. У признанню Росії Франція піде рука в руку з Великої Британією.

Важною подією буде відношенне нового французького правительства до Ліґи Народів.

Тутешня преса вже тепер заповідає, що французьке соціялістичне правительство хоче у справі Ліґи Народів поступати згідно з анґлійською Партією Праці. Воно, пише тутешня преса, хоче разом з премієром Мекданелдом придати Лізі Народів більше значіння і сили, щоб вона могла вирішувати всі важні міжнародні справи. Кажуть, що Франція й Анґлія віддадуть Лізі Народів на її найблизшому Зборі у вересні сього року до вирішення всі міжнародні спори, аби привернути загальний мир в Европі.

КЛЄМАНСО И АНАРХІСТИ ЗАКРИВАЮТЬ СВОЇ ҐАЗЕТИ.

ПАРИЖ, 15. мая. — По побіді соціялістів при виборах до французького парляменту Клемансо закрив свою ґазету Еко Насіональ, і анархісти свою одиноку часопись, яку видавали в Парижі.

ПУАНКАРЕ ПІЗНИЙ ІВАН.

ПАРИЖ, 15. мая. — По невдачі Пуанкаре повідомив його британський премієр Мекданелд, що відкликує політичну стрічу з ним. На се відповів Пуанкаре, що йому жаль, що не стрінеться з ним, та що він хоче усунути французьку окупаційну армію з Рурщини по змозі як найскорше.

АНҐЛІЙСЬКО-РОСІЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ЗАСТРЯГЛИ.

ЛОНДОН, 15. мая. — Анґлійсько-російські переговори тягнуться ще від 14-ого квітня с. р., але нині була щойно друґа повна сесія делеґацій. Та і ся не довела ні до чого і переговори застрягли в безчинности. Анґлійська делеґація предложила, щоб відкладено справу довгів, а російська заявила, що порозуміється у сій справі з Москвою. Коли порозуміється, то слідуюче засіданне ще буде 20-ого с. м.

НІМЕЦЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ГОТОВЛЯТЬСЯ ДО ВЛАСТИ.

БЕРЛІН, 15. мая. — Німецькі націоналісти, котрі побідили при парляментарних виборах, заявили правительству Маркса, що коли воно негайно не уступить, так вони відкинуть плян комісії Доса.

Націоналісти ладяться створити свою правительство, в якому були-б заступлені націоналісти, народовці, центр і демократи. Кандидатом на канцлера є провідник націоналістів др. Оскар Герґт.

НІМЦІ ЗАДОВОЛЯЮТЬ БОЛЬШЕВИКІВ.

БЕРЛІН, 15. мая. — Німецьке правительство дало сатисфакцію розхвильованим російським большевикам ізза трусу в їх місії в Берліні. Написало до російського уряду писмо, що йому жаль з приводу сеї події і усунуло начальника шпигунського бюра д-ра Вайса.

МІЖНАРОДНЯ ЕМІҐРАЦІЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ.

РИМ, 15. мая. — Нині отворив тут премієр Беніто Муссоліні міжнародню еміґраційну конференцію в присутности короля Віктора Еммануїла і представників 59 держав.

ЗАСУДИ НА БІЛОРУСИ.

МІНСК, столиця Білоруси, 15. мая. — Тутешній большевицький суд засудив бувшу власницю дібр Румянцеву на 5 літ тюрми і хліборобського спеціяліста Кацурова на 10 літ тюрми.

Їм закинено шпигунство для Американської Ратункової Адміністрації про положенне на Білоруси.

СМЕРТНИЙ ЗАСУД В МОСКВІ.

МОСКВА, 15. мая. — Тутешній большевицький окружний суд засудив на смерть Марію Байтнер.

Їй закинено, що вона була 14 літ на царській службі проти революціонерів.

ЗМЕНЬШЕННЄ АРМІЇ В ЯПОНІЇ.

ТОКІО, столиця Японії, 14. мая. — Японське правительство виповіло роботу з днем 31-ого с. м. 4,000 робітникам в арсеналах і військових робітнях одіння. Се заповіджено яко частинне виконанне програми для зменьшення армії, як се постановлено в 1922 році.

ПОМЕР НАЙСТАРШИЙ ЖИД.

РИГА, столиця Латвії, 11. мая. — Тут помер найстарший Жид в балтійських державах Абрагам Шекер. Він мав 111 літ. Його жінка померла тому 8 літ в 95-ому році життя.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Single copies 3 cents		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НАФТОВІ СКАНДАЛИ Й ЗЛОДІЙСЬКІ ШТУКИ.

Кілька місяців тому з Вашінгтону стали розноситися на Америку, ба й на цілий світ сморіди скандалів. Американське населене з ляком заслухувалося, як публичний маєток американського народа роздавано приватним підприємцям. Федеральні міністри, поставлені на сторожі береження маєтку американського народа, міста оберігати сей маєток, роздавали його приятелям за добрі хабарі.

Колиб не кількох чесних політиків, то Америка не булаб навіть ніколи довідалася про се марнотравство. Сими людьми, які найбільше заслужилися до роскриття нафтових скандалів, були оба сенатори стейту Монтани, Волш і Гвілер. Вони підготовляли сі роскриття довгий час, боролися з ріжними упередженнями та перешкодами, поки не побороли їх всіх та не предложили сенатови фактів, яких навіть не можна було спокійно сховати в шуфлядку.

Міністри думали з початку заглаїти обурення противказами, а коли се не помогло взялися старого способу чорнити тих, що їх роскрили. Стали, як той казковий злодій кричати: „Ловіть злодія, добрі люде!" Надуживаючи своєї влади урядники не бачили иншого виходу, як викинути зі сенату сих людий, що роскрили їх надужиття. Міністри, котрих надужиття роскрито, вислали державних шпигів за доказами проти сенаторів, які їх роскрили. Федеральних робітників та гроша вжито на те, щоби вигрібати закиди проти сенаторів, які закинули міністрам зловжитки.

Піднято закиди проти сенатора Волша, що його брат був колись адвокатом нафтярів. Звичаєм демагогів, які люблять дурити публику в тім переконанню, що вона дурна і легко дурити дасться, раховано, що вона, почувши імя Волша, віднесе його до сенатора, то богато людий подумає собі: „Е, коли його брат такий, то й він мусить бути такий. Коли його брат на нафті зарабляв, то й сенатор Волш не без того". Та публика все показується розумнійша, як собі демагоги представляють. Закиди, піднесені проти Волшового брата сенаторови Волшови не пошкодили. Гнів, який хотіли вилляти на сенатора, вернувся і впав на тих, що сей гній виливали.

Пробували сього самого способу зі сенатором Гвілером. Федеральні шпиги підшукали, що адвокатська фірма, до котрої належить сенатор, колись боронила ріжних людий перед департаментами. Що лекшого, як сказати, що сенатор побирав гроші за оборону підприємств перед міністерствами у Вашінгтоні, побирав, коли вже був сенатором? Колиб се можна доказати, тоді сенатора Гвілера се сталоби в сенаті, а тоді злодіям публичного добра уже легко можнаби вичиститися зі закидів.

Але й сим разом перечислилися. Старий спосіб кричати: Лови злодія! не показався підходячим. Слідство виказало повну безосновність закидів проти Гвілера. Бруд, який обжалователі хотіли на нього вилляти, злетів на них самих. Демагогічні способи завели. Люди не такі дурні, як собі демагоги думають. Народ дістав ще одну лекцію про те, що переловлені злодії звертаються проти тих, котрі їх роскрили. Народ має ще один доказ більше їх злодійства.

КРАСНИЙ ПРИКЛАД.

Обеднанне одержало з Джерзи Сіти 5 долярів на Рідну Школу, які зложили (по 1 долярови): Осип Логин і його діти: Одарка (10 літ), Надія (8 літ), Любов (4 роки) і Віра (2 роки).

Діти складали нікլі, які одержували на кенди, а призбиравши по 1 долярови, дали батькови, щоби післав їх через Обеднанне до Рідної Школи у Львові, для дітий українських, котрі вже змалку мусять терпіти знущання і неволю польської влади та боротись за свою рідну українську школу.

Батько доложив ще свого доляра і післав Великодній дар в сумі 5 долярів на Рідну Школу.

Не велика то сума в грошах, але велика в патріотизмі і жертвовільности малих дітий. Велика і памятна для наших дітий в Галичині, котрі, певно, скажуть, що їх маленькі сестри з Америки про них не забувають і помагають їм боротись і будувати рідну школу на своїй рідній землі.

Тільки жаль, що таке діло се у нас ВИІМКА.

Колиб у нас горів дійсний патріотизм, то таких збірок від українських дітий на Рідну Школу були-б тисячі.

Не велика се річ батькам переконати дітий, щоби складали свої нікլі на рідні школи українським дітям в старому краю. Тільки треба хотіти, а за кілька літ не лише прийде гарна поміч відсі до Галичини, але й діти українські в Америці сим робом навчаться патріотизму.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ В АМЕРИЦІ ПОВИНЕН ПЛАТИТИ НАРОДНИЙ ПОДАТОК, ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ В СТАРОМУ КРАЮ. ЖЕРТВИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА АДРЕСУ:
OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

УКРАЇНЦІ І БІЛОРУСИНИ НА СОЙМОВІЙ АРЕНІ У ВАРШАВІ.

(З львівського Діла).

В тяжких умовах проходить праця українських послів у соймі. Всі праві та центрові сторонництва ведуть явно ворожу політику відносно українського народу. А польська „лївиця" не менше шовіністична, як праві партії, думає лише про мандати „на кресах", а тому соромливо піддержує деякі наші пропозиції, в переконанні, що все одно вони будуть відкинуті більшістю сойму. І тому в соймі ясно відчуваєш, що знаходишся серед ворожого моря або стоїш перед глухою стіною, яку нічим не пробити. І тільки в німецьких, жидівських, а особливо білоруських послах зустрічаєш піддержку. Спільне лихо обеднало всі „національні меншости". Правда, в парляменті бльоку вже нема, але відносини між всіма клюбами т.зв. національних меншостий дуже приязні та добросердечні. Одначе у тій дружній семї більш уважливий обсерватор міг би углядіти двох найбільш великих приятелів. — Це Українці та Білорусини.

Від самого початку завязалась щира дружба між обома клюбами, коли ми ще навіть особисто не знали один другого. І я пригадую собі, як тоді, при перших наших кроках, дебатувалось і в нашому і в білоруському клюбі одне і тесаме питання: чи не створити нам один спільний українсько-білоруський клюб? І тільки думка про необхідність підкреслити національний момент у нашій діяльности здержала нас від того акту. Самі Поляки відчували ту близькість між нами, і коли на пленарній салі відводились місця для окремих сторонництв, то Українцям і Білорусинам було приділено один спільний ряд крісел.

Так і розмістились ми по братськи: Українець, Білорусин, знов Українець, за ним Білорусин, і так до кінця. А далі... Як не силкувались Поляки розбити нашу приязнь, вона ставала все тіснійшою та тіснішою і з інстинктової зробилася свідомою. Добре памятаю як „визволенці" з певним підкреслюванням завжди старались піддержувати Білорусинів, що викликало навіть докір по адресі „визволенців" з боку правиці; нам же Українцям, ніхто з Поляків „очка" не робив. Але не пішли на примaну Білорусини, бо знали вони, що їх положення нічим не відріжняється від нашого. Це знання на парляментарному ґрунті скоро зробилося переконанням. В освітній комісії мали нагоду переконатися Білорусини, що наше українське шкільництво так само переслідується, як нищиться і білоруська школа. А в земельній комісії були свідками і вони і ми, як всі Поляки від права до ліва всіма засобами піддержують осадництво і польську кольонізацію. А там прийшло урочисте засідання сойму з приводу визнання границь Польщі.

Пізнійше пізнали ми ближче один ондого, і з приємністю констатували, що як по політичним та соціяльним переконанням, так по свойому походженню і професії українські і білоруські посли нічим абсолютно не ріжняться між собою. Та хіба могло би бути щось инше, коли і структура білоруського народу і його історія, і його заповідні мрії та змагання точнісінько ті самі, що і в українського народу. Не дивно, що і діяльність на парляментарному ґрунті українського та білоруського клюбу прийняла однаковий характер. І скоро сойм почув, що Білорусин, говорячи про положення свойого народу в Польщі, згадує у своїй промові і Українців, а Українець, забираючи слово, ніколи не оминe Білорусинів. І все те не робилось наслідком раніш прийнятого рішення, а самі собою заявлялись в устах Українця слова про Білорусинів, бо йшли ті слова від самого серця. Нічого казати, що ні разу ще не було випадку, коли би Білорусини та Українці поріжному заховувалися на пленумі сойму.

Однакова— діяльність однакова була та певно буде і доля українських та білоруських послів. Утік за кордон український посол Луцкевич, мусів те саме зробити і білоруський посол Яковюк. Позбавлено посольського мандату і то з однакової штучної причини Білорусина Калиновського та Українця Комаревича. Посаджено у вязницю послів: Білорусина Баронова та Українця Пирогова. Ще одна цікава сорочка. Коли в українському клюбі назрівала сецесія 5 послів, то сецесіоністи вели переговори з деякими послами з білоруського клюбу. Ходили чутки, що і в білоруському клюбі наступить розвал, але на щатя, подужав, молодий здоровий білоруський організм хворобу, яку занесено до нього з нашого клюбу. Зрозуміли брати-Білорусини, що в сучасних умовах національний момент повинен ментарній діяльности, і единим займати перше місце в парляменті наслідком перенесеної хвороби було у Білорусинів загострення опозиційної боротьби—цей ніби новий прилив крови в молодому організмі щойно перемiг недугу. І хіба ні в чим не розійдусь з правдою, коли скажу, що утворення нового українського с. д. клюбу абсолютно не відбилось на відношенні білоруського клюбу до нашого, українського. Все йде Відносиш вражіння, так, як було і раніш. Відносиш вражіння, що клюбу У. С. Д. П. не істнує; не стоїть він між нами і Білорусинами.

Приятельські, чисто братські стосунки між нами та Білорусинами перейшли на границі парляментарного життя. І вже двічі були представники нашого клюбу гостями на урочистому національному святі Білорусинів у Вильні. Правда, польська преса, описуючи сьогорічне свято Білорусинів, ні словом не згадала про присутність на ньому Українців, але білоруський і наш нарід те знає. І мимохіть приходить думка, що час вже зреалізувати давнійше рішення нашого клюбу про запрошення в гостину до нашого стольного міста представників братського білоруського народу. А поки що веселих свят, брати-Білорусини!

Сергій Хруцький.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ У ВАРШАВІ.

Укр. Студентська Громада у Варшаві, яка обеднує українських студентів-емігрантів з Великої України, 15 березня с. р. святкувала 3-тю річницю свого істнування.

Три роки життя відділяє Громаду від того часу, коли перші студенти почали виїздити з таборів інтернованих і вступати до чужої висшої школи.

В серпні 1921, Студентська Громада у Варшаві вже налічувала 83 членів. Скількість членів Громади з кождим семестром збільшується.

Пять з'їздів, які вібдулися у Варшаві, створили підстави ідеольоґії українського студентства на еміграції. Четвертий з'зд представників українських студентів-емігрантів у Польщі кинув гасло „великого руху на Захід", бо Варшава не могла розмістити тієї великої скількости студентів, яку обеднував Союз Українських студентів-емігрантів у Польщі (до 1,000 осіб).

Літо і осінь 1922-го року, весна і літо 1923-го року, були тим періодом в життю Укр. Студ. Громади у Варшаві, коли вона перетворюється в „етапový пункт", через який масово проходить студентство по дорозі з таборів на захід.

Сьогодня Укр. Студ. Громада у Варшаві об'єднує академічну молодь, яка вирішила кінчити свою вищу освіту в Польщі. Скількість українських студентів у Варшаві доходить тепер до 80 осіб.

Окрім академічної праці у варшавських висших школах члени Громади беруть участь в громадському життю. Досить часто вібуваються реферати, дискусійні зібрання і инше. лено до видавничої праці. Громада постановила видавати неперіодичну часопис „На чужині". Перше число „На чужині" має небаром вийти з друку і буде присвячене 3-тій річниці істнування Укр. Студ. Громади у Варшаві.

ЯК ПРАЦЮЄ T. S. L. В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

З великим накладом гроший та моральних засобів береться польське Товариство Школи Людової до своєї післявоєнної польонізаційної роботи на терені Східної Галичини (нашого краю).

Товариство будує зараз 124 польських приватних шкіл в нашому краю а на покриття цих великих видатків ідуть державні засоби та гроші, зискані з освітної данини, на яку дає богато громадянство цілої Польщі.

Крім будови нових польських шкіл та народніх домів закладається по всім усюдам богато шкільних бібліотек та книгозбірень для старших, орґанізується на велику скалю фахових прелеґентів, праця яких має йти під знаком освідомлювання мас в державно-польськім дусі.

Ця рухлива діяльність польського освітного товариства повинна отворити вже вінці очі нашим людям.

ВЕСНЯНКА.

Цвітка дрібная
Молила неньку,
Весну раненьку:
„Нене рідная!
Вволи ми волю,
Дай мені долю,
Щоб я зацвила,
Весь луг вкрасила,
Щоби я була
Як зоря ясна,
Як сонце красна,
Щоб я згорнула
Весь світ до себе."
„Доню, голубко!
Жаль мені тебе,
Гарная любко.
Бо вихор свисне,
Мороз потисне,
Головоньку склониш,
Листоньки зрониш,
Жаль серцю буде".

М. Шашкевич.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 127, повідомляє, що місячний мітинг відбудеться в неділю 18. мая по Службі Божій в гали церковній. Кождий член повинен явитися і привести зі собою нового члена, бо се послідний місяць що приймаєсь без вступного до У. Н. Союза, дітий і старших. — [illegible]

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

І. Ш. Правиденс, Р. Ай. Не помістимо, бо ціла справа не вартує місця в „Свободі".

„Доборолась Україна" не має ні складу, ані ніякої познаки поезії. Колиб написали прозою, можби помістити.

Гість, Елизабет, Н. Дж. Ваша критика не подає, що було зле, а тільки загально каже, що всьо було нездале. Такої „критики" не можемо помістити.

Товариш Р. Г. Вірш 12-тий лютий" не буде друкований, бо у ньому нема ніякої поезії.

КНИГАРНЯ СВОБОДИ.

Книгарня Свободи є разом з часописю Свободою власністю й установою У. Н. Союза.

Ся книгарня істнує вже довгі літа. З малого почину вона розвинулась уже у велику інституцію, яка продає усі українські книжки і видання нашій читаючій публиці по всіх містах і громадах Злучених Держав, Канади і Бразилії, де живуть свідомі Українці й Українки, котрі не тільки вміють читати, але також і читають.

Книгарня Свободи за час свого істновання продала сотки тисяч українських книжок свого видання і накладу, а також видання У. Н. Союза, та инших видавництв у Злучених Державах, в Канаді, і в Европі.

Вона зробила послугу українському громадянству і сповнила культурну місію. За се одержала від купуючих грошеву заплату, як дістає і кожда інша книгарня. Але є одна велика ріжниця між книгарнею Свободи і приватними книгарнями. Приватна книгарня так як кождий інший бизнес дає зиск приватному власникови на його приватні потреби. А книгарня Свободи се установа громадська; вона є власностю всіх членів У. Н. Союза, таксамо як весь У. Н. Союз і Свобода. Тому вона обертає всі свої зиски для сеї громади, для всіх членів У. Н. Союза, а через них і для цілого українського загалу. Всі доходи, які книгарня Свободи приносила, віддавано на уліпшенне книгарні, газети і друкарні. Се значить, що всі зарібки книгарні Свободи віддано членам У. Н. Союза, віддано українському громадянству. Зарібки осталися в маєтку У. Н. Союза.

Длятого кождий член і кожда членкиня У. Н. Союза повинні завсіди купувати всілякі українські книжки і видання (бо всі українські книжки і видання можна дістати в книгарні Свободи) тільки в книгарні Свободи. Тим вони поможуть своїй організації і її культурним установам. Тим вони причиняться, щоб громадський гріш буде йти на цілі громадські.

А коли клич: Купуймо книжки в книгарні Свободи! — прийметься у нас загально, то наше громадянство лише з того скористає. Бо книгарня Свободи вжие своїх зарібків на дальші уліпшення книгарні, газети і друкарні. Вона подбає про поширення свого книгарського бизнесу і буде видавати нові книжки, особливо такі, яких наша іміґрація в Америці найбільше потребує, а яких жадна накладня не береться видавати.

Тож памятайте, Члени і Членкині У. Н. Союза, на свій братський, сестрицький і загалом громадський обовязок: Купуйте всі українські книжки і видання завсіди в книгарні Свободи! Через свою інституцію помагайте собі, себто самим собі заголови! Дбайте, щоб народний гріш будував і скріпляв Ваші народні інституції!

ДО КОТРИХ ВИ НАЛЕЖИТЕ?

Одна американська газета обчислила, як газдують своїми зарібками скупі, розтратні й ощадні люди.

Вони видають свій зарібок в сей спосіб:

СКУПИЙ:		РОЗТРАТНИЙ:		ОЩАДНИЙ:	
Житте	37%	Житте	58%	Житте	50%
образование	1%	образование	1%	образование	10%
жертви	1%	жертви	1%	жертви	10%
забави	1%	забави	40%	забави	10%
ощадність	60%	ощадність	0%	ощадність	20%

• • •

Щасте, що всякі елементи є в суспільности. Бо якби були тільки скупі або тільки розтратні, або тільки ці і ті, або якби вони переважали, то така суспільність не ішла би до красшого але до занепаду.

Найздоровійший чинник в суспільности се той останній — ОЩАДНИЙ. Чим більше його в якій нації, тим вона здоровійша і тим певнійше вона поступає шляхом розвитку до красшої будучности.

Особливо поневоленим народам, як український, треба як найбільше такого елементу. Скупих і розтратних українській нації цілком не треба, а треба одноцільної маси ощадних громадян і громадянок. Вони основа і запорука тривкої независимої української держави. На них тільки можна будувати українські інституції і українську національну силу.

Тому спитайтесе себе, до котрих саме Ви тепер належите, і як не належите до тих ощадних, то негайно приступайте, а і самі мати-мете більше хісна зі своєї газдівки і народня справа на сьому зискає.

КАЛЄНДАРІ НА ВИЧЕРПАННЮ КАЛЄНДАРІ НА ВИЧЕРПАННЮ
СПІШІТЬ З ЗАМОВЛЕННЯМИ

КАЛЄНДАР
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДН. СОЮЗА
на 1924 рік
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ ЛИШЕ ....50 ЦЕНТІВ

БУЗЬОК

Перший український ілюстрований гумористичний календар в Америці, котрий містить в собі 90 дуже цікавих образків, 36 дотепних віршів, 45 цікавих приповідок і 150 довгих і коротких гарних та цікавих оповідань. Тому, кождий хто хоче розірвати собі тугу та розвеселитись, хай зараз собі його замовить.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ З ПЕРЕСИЛКОЮ.

Замовлення слати на адресу;

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Повідомляємо своїх покупців, що маємо на складі лише повисше оголошені Календарі; всякі другі Календарі краєві вже вичерпані.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

"SVOBODA" 83 Grand St. JERSEY CITY, N. J.

ПАТЕНТИ

Безплатно пішлемо наш прегарно ілюстрований патентовий підручник. Пишіть по него днесь по українськи.

В справах патентовання винаходів і продажі патентів звертайтеся до скорих і уцтивих патентових адвокатів на адресу:

BRYANT & LOWRY
310 VICTOR BLDG.,
WASHINGTON, D. C.

Successor to **A. M. Wilson, Inc**

ЗМІНА АДРЕСИ.

ДР. К. Д. БІЛИК

повідомляє, що тепер урядує від 9 до 10 години рано і від 6.30 до 8. години вечер 52 E. 7th St., Tel. Dry Dock 5143, і від 4. до 6. години 120 East 34th St., Tel. Caledonia 9014.

CUNARD
ДО ГАЛИЧИНИ

в найкоротшім часі кожду середу на 3-ох поспішних кораблях

БЕРЕНҐАРІЯ АКВІТАНІЯ
МАВРЕТАНІЯ

(через Шербурґ і Савтгемптон)

Коли хочете спровадити сюда рідню з Галичини, замовляйте тепер шифкарти. Наші офіси в Галичині дадуть їм необхідні вказівки і поміч. Всім пасажирам 3-тої кляси даються осібні каюти. Чистість і харч без порівнання. За інформаціями вдавайтеся до місцевих агентів або

CUNARD LINE

25 BROADWAY NEW YORK

ТРИ ЖІНОЧІ КРИТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ.

На сі три перійоди в жіночім життю, котрі є повні небезпеки, належить уважати найбільше. Мати повинна глядіти запопадливим оком на перехід своїх доньок з перійоду дівочого в жіночий, котрий в життю дівчини має великий вплив на її дальші літа. Підчас вагітности, коли женщина повинна найбільше уважати на себе саму на свою здатність, вона уважає на два життя. Наконець підчас „зміни життя". Много женщин іде передчасно в могилу з причини легковаження природних пересторог в їх положенню. Всі три перійоди є повні болю і терпінь, але женщина не мусить терпіти, коли є охорона на всі ті жіночі тортури. Многі вірять, що се в наслідок їх пола, вони мусять терпіти ціле своє життя найбільше смертельні болі, болі в крижах, нервовість, болі голови і другі обяви неправильного ділання. Чому в життю має таке приходити, чому не забезпечитися завчасу перед клопотами? Laxviburnum сей славний середник на жіночі клопоти відагняє жалобу від многих дверий. Він хоронить женщину від журливих пересудів. Він перемагає її недуги. Він поправляє услівя відносного пола і хоронить многих перед лікарським ножом. Кожде болюче недомагання у жінок лишає свої наслідки. Зівяле лице, знищенне постави, утрата гумору, винищить вас і остаточно перед часом. Хто потребує стару висохлу женщину? хотяй би вона була молода в літах? Laxviburnum є найбільшим щоглом для тих женщин, котрі терплять на женочі недомагання. Коли ви терпите на брак апетиту, жовтачку, болі в нирках, дрощі, зимні руки і ноги, пропасницю, неспокій, безсонність, спазми, ваду серцеву, болі в стовпі хребетнім і межи лопатками, кваси жолудкові, нестравність, прикре моченне з горячкою і болями, печенне або драженне частий родних, змора, сверблячку, розпука, гістерія, блідниця, нервові корчі, запір, пертя надуття і неправильне ділання кишок, задеревінне і болі членів, утрата памяти, занепад енерґії, біль в ногах, хиба матиці, нервове упадание, мелянхолія, воміти підчас вагітности, щедрість, неправильний час, опізненне перійоду через захолодженне, в тих случаях коли хочете безпроволочної помочи, замовте дозу Laxviburnum,а завтра станете відмінною женщиною. Laxviburnum коштує лише $10.48, що може вам видаватися за богато, але се є полегша котрій належиться признанне. Дешеві ліки нічого не варті, в дійсности вони приносять вам шкоду. Не беріть жадних наслідувань, бо нема нічо ліпшого над Laxviburnum. Продається лише у **Lamaco Laboratory, 1848 Lamaco Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa.** На обезпеченне посилки долучити 25 центів окремо.

ДОМИ

в Ню Йорку і околиці продаемо на вигідні сплати.

По інформації звертайтесь до:

S. KOWBASNIUK
244 Ave. A, cor. 15th Street
NEW YORK, N. Y.

Офіс отворений від 9. години рано до 9. години вечером.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ДО УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

В цей переломовий момент життя, нашого життя страшного і трагічного, життя смутку та горя, життя сліз і розпуки, життя проклону та кайдан, життя розбрату і нарікань, життя руїни духа і культури, життя, де син проклинає матір, що його породила, життя, де тріюмфує кат і смерть, життя, де воля в кайданах, а неволя в шатах, — звертаємось до Вас, дорогі та любі Земляки, звертаємось перед видом тисяч могил українських героїв, що віддали життя за це, щоб здобути Воленьки святу. Ворог нас переміг і дав нам тюрму.

Ця спроба була страшна, надлюдська, героїчна. Вона так даремно не мусить бути повторена. Мусить бути повторена. Мусить бути знайдена причина того великого краху, який пережито, аби в майбутньому її оминути.

Вихід лишається один: Узброїти сірі маси мечем освіти. Цим знаменем певно побідимо, бо, як каже Наполеон, що битву виграє не скількість, з якість жовніра. Цею якостю ми повинні узброїти селян на просторих степах України, там на Подніпровю і в Галичині попри істик та чепиги дати до рук цей святий меч освіти, а це найстрашнійше оруже на ворога, бо коли селянські маси будуть мати в руках книжку, вони дізнаються, чиї вони сини, ким, і за що закуті. Тоді вони постоять за себе та за народ і підуть у бій за святе діло.

Товариство Помочі Писменникам, згуртувавши коло себе відповідне число освічених людий, іде на зустріч цим святим гаслам, витиченим нашими велитнями духа. Воно заснувало свою книгарню. Книжки продає по умірковaній ціні. Дохід іде на поміч писменникам і на фонк видавничий. Тим робом думає воно видавати нові твори наших писменників.

Ось вискази нашого славного історика М. Грушевського. Між іншим він пише:

„На цей Ваш симпатичний почин, на це високо гуманне і патріотичне діло хотів би я звернути увагу нашого громадянства та заохотити його до участи в нім; до громадянського приступання до згаданого товариства та спомагання його датками на згадану ціль. Бо справа незвичайно пекуча. За політичними ударами й розчаруваннями останніх часів, здається, не досить усвідомлюється та велика національна небезпека, яку переживаємо у сфері культури, а вона тимчасом дуже грізна, з року на рік з незвичайною швидкостю минається наш культурний запас з попередніх років, не доповнюючись наново. Випродаються останки старих видань і все меньше виходить нового. Властиво тепер вже ніщо не виходить крім ріжних періодичних видань, органів ріжних партій, урядів, зарядів, а суто культурний скарб наш науковий і краснописменницький не поповнюється — ні на Великій Україні, ні під Польщею та Румунією, ні на еміграції. Через брак збуту завмер видавничий рух, всі фінансові запаси, всі кредити, всі вичерпані".

А наші писменники, ті, що позістались на своїх місцях і ті, котрих політичні бурі викинули закордон, переживають тяжкі злидні. Гірко бідують. Витирають чужі пороги або пускаються на заробітки, не відповідні для їх знання і талану. А до того, чиж не встид то і не сором для нації бачити в такій поневірці нераз високо заслужених і талановитих писменників та артистів, старих, золманих працею?

Не небезпека то для нашого народу, коли перед часом сходять у могилу або через нужду стають інвалідами, нездібними до якоїнебудь творчої праці випробовані діячі, які були двигарями нашої культури?

Чи люди вже так зневірились, що думають, що культурні сили нашому народови вже й не здадуться; чи суспільність наша вже так глибоко спустилась на дно, що вже і не думає підійматись; думає, що взагалі наше національне життє не підійметься? А коли прийде час його підіймати наново, чиїми силами, чиєю працею? Хто тоді заступить тих передчасно страчених, котрих нині засуджується на голодову смерть на передчасне інвалідство?

Хто не здичів душею; не впав так низко, аби не брати до серця грізної небезпеки, яка насунула на нас, мусить в цій критичній хвилі всіми силами ратувати українське культурне життє. Один з тих способів це та поміч українським писменникам, котру організує трентонське оварiство. Отже вважаемо своїм обовязком звернути увагу на вагу і далекосяглість цеї акції. Вона повинна бути підтримана як найенерґічнійше.

Американська Україно! Стрепенись і прокинься, скажи своє могуче слово ворогам, нищителям всего українського культурного життя. Хай світ почує, бо время люте і страшне. Голос мученика Чупринки кличе до нас і до неба о пімсту в процесі боротьби за наше істнованне. Наш перший девіз: Рідна культура, поміч писменникам. Тож просимо Вас: Ідіть за голосом благальним наших кобзарів та дайте їм кусок хліба, щоб могли підіймати наш народ з цеї долини плачу до висот, до свободи, до сонця волі! Устроюйте вечерниці, забави, представлення, концерти на ті цілі! Вступайте громадно в члени Товариства. Вкладка 25 центів в місяць. Своєцентруймо всі сили ... і зробім її помітною в історії нашого життя в Америці.

Всякі жертви проситься слати по адресі Товариства Помочі Писменникам, **831 Lamberton Street, Trenton, N. J.**

ЗА УРЯД ТОВАРИСТВА ПОМОЧІ ПИСМЕННИКАМ В АМЕРИЦІ:

Василь Кушнір, предс.; **Юрко Ясінчук**, заст. предс.; **Василь Гасій**, фін. секр.; **Іван Сабат**, рек. секр.; **Іван Морозко**, касієр; **Михайло Палажій**, **Павло Лещук**, **Олекса Заяць**, **Михайло Зазуляк**, **Йосиф Бойко**, раді. Контрольна Комісія: **Петро Рогоза**, **Катерина Никочечна**, **Стефан Зборовський**.

НЕСПОДІВАНУ РАДІСТЬ.

Викликує календар Бузьок у своїх властителів коли вони побачать, що кожда сторона в календарі і майже кождий жарт має свої окремі ілюстрації. Властителем Бузька можете стати за 75 центів в книгарни „СВОБОДИ".

НОВІ КНИЖКИ І ВИДАННЯ

I

Нова українська ґазета на Волині.

В городі Луцку, на Волині (під польською окупацією) зачала виходити дня 17-ого квітня с. р. нова українська тижнева ґазета **Громада**.

Адреса: Громада, ул. Болеслава Хороброго (давнійше, Рівенська) ч. 36, Луцк, Волинь, Европа.

Передплата 1 доляр на пів року.

Редактором і видавцем Громади є А. Нивинський.

II.

Журнал **Театральне Мистецтво** виходить у Львові вже третій рік 4 рази річно (се квартальник) з літературним додатком „Театральна Бібліотека".

Адреса: Театральне Мистецтво, ул. Куркова 10, II, Львів, Галичина, Европа.

Передплата 2 доляри річно.

ЛЕКЦІЯ-ЛЕКЦІЯ

Dr. ОСИП МЕЛЬНИК (D. C., Ph. C.) буде говорив на тему, в який спосіб хорі можуть прийти до здоровля без медицини і операцій

14-15

В НЕДІЛЮ, 18-го МАЯ С. Р.
о годині 2-гій пополудни
в гали Товариства „Просвіти"
під ч. 9 SECOND AVE., NEW YORK.

УВАГА! ДЖЕРЗИ СИТІ І ОКОЛИЦЯ!

Заходом Укр. Наук. Драм. Т-ва

ВІН НЕ ЗАЗДРІСНИЙ І БАЛЬ

В СУБОТУ, 17-го МАЯ, 1924 Р.
в гали під ч. 387 Grand Street, Jersey City, N. J.
Початок о год. 8-мій вечером.
Вступ 40 цнт.

Запрошується укр. громадян до численної участи.

14-15 Комітет.

ТЕАТРАЛЬНИЙ КРУЖОК УКР. Т-ВА ІМ. М. ДРАГОМАНОВА
відограє перший раз на українській сцені в Америці
історичну драму з козацьких часів в 5-х діях Б. Грінченка п. н.:

СЕРЕД БУРІ

Режісер: І. Божемський.

В СУБОТУ, ДНЯ 17-ГО МАЯ (MAY) 1924
в УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th St., NEW YORK, N. Y.
Початок о год. 8-ій вечер. — ВСТУП 65 цнт.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ

До численної участи запрошуємо Шан. Громадянство.

13i15 Театр. Кр. ім. М. Драгоманова.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ТОВ. „ПОДІЛЬСЬКА СІЧ"
— уряджується —
ПЕРШИЙ В СІЗОНІ

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-ГО МАЯ (MAY) 1924 Р.
в BELVEDERE PARK, NORTH BEACH, L. I.
Парк отворений від год. 10 рано до пізної ночі.
Музика перворядна. Вступ 50 центів.

Вп. Громадяни! Коли хочете відпочити по цілотижневій праци на свіжому воздусі в роскішнім парку під зеленими деревами, розвеселитися і забавитися з своєю фамілією і товаришами — то приходіть до повисше згаданого парку а не пожалуєте. На ПІКНІКУ будуть танці і ріжні забави.

[illegible] КОМІТЕТ.

ДОПИСІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Подяка товаришам.

Члени У. Н. Хору одержали від свого товариша, свящ. М. Костецького, б. члена У. Н. Хору, а тепер пароха в Ковтсвил, Па., отсе писмо:

Дорогі Товариші:—

Від всього мого до глибини зворушеного серця дякую Вам всім за Ваше щире привітання. Пятирічна спільна праця для української справи в Українськім Національнім Хорі зеднала і зріднила нас всіх назавше і цих найтісніщих звязків, які є межи нами, ніяка сила розірвати не може. Я певний, що кожний з нас і далі буде робити найбільше, що кожний може зробити корисного для нашого рідного народу і ми хоч може і розійдемося, але і надалі будемо всі творити одно велике українське діло.

Бажаю Вам всім всього найкращого в життю і сподіваюся ще бачитися і зустрічатися з Вами.

Готовий до послуг
Ваш товариш,
священик **М. Костецький.**

БРУКЛИН. Н. Й.

Шевченкове свято у Бруклині.

Заходом Комітет бруклинських укр. товариств відбулося в неділю, дня 11. с. м. Шевченкове свято в Бруклині, в церковній ґали при Норт 5. вулиці. Людий зібралося около 200, між тим досить дітвори, що належить піднести на честь їх родичам. Вступне слово виголосив коротко о. Лотович про значінне Шевченка як пророка самостійної України. Другу промову серед продукцій мав др. Цегельський, що вияснив, чому святкуєсь память Кобзаря та взагалі великих людий нації, розказав коротко про життє і твори Тараса Шевченка та про наші обовязки супроти голошених ним ідей вільної України і зрівнання всіх людий. Бруклинський мішаний хор, скріплений кількома голосами з хору ім. Лепкого, відспівав під управою п. Савицького цілком гарно кілька хорових точок. Найліпше вийшов „Заповіт" Шевченка-Вербицького. Барітонові солья виконав дуже добре п. Ярема з Ню Йорку. Добре випали також „Думи мої" Шевченка-Воробкевича. Колесси „Гагілки", що є композицією дуже тяжкою до виконання та обчисленою на великі хори, виконано взагалі поправно; деякі недомагання, що місцями дались завважити, зрозумілі у малих, аматорських хорів при виконанню так тяжкого твору. Воробкевича „Раз мотилька голубила" се річ мельодійна і вдячна та випала гарно. Що до „Битви" Вербицького, то се композиція мало ефектовна. Виконано її вдоволяючо. Хорови акомпаніювала на фортепяні п-на Шемердяківна.

Сольових точок було дві: п. Тимкевич з Пасайку грав на скрипці „Сувенір" Діжидля та „Мазурок" незвісного нам автора. Виконанне було дуже гарне. П. Попович з Ню Йорку відспівав „Елеґію" незвісного нам автора при акомпаніяменті фортепяну (п-на Шемердяк) і скрипки (п. Тимкевич). В п. Поповича приємний і мягкий тенор і варта йому перейти школу співу. На „біс" п. Попович докинув комічну народну пісню „Задумав дідьчок жениться".

П. Попович з п-ною Шереметівною (сопран) відспівали при супроводі пяна (п-на Шемердяк) дует Лисенка „Зацвила в долині червона калина". Як всі Лисенкові дуети і соля, се роль дуже тяжка до виконання і призначена лиш для вироблених співаків. Тому виконанне дуету мусіло лишити дещо до бажання. Аматорам краще вибирати легкі річи Матюка, Вербицького чи Ніжанковського.

Декламація була одна, а то вступ до великого „Сну" Шевченка, який виголосила удачно п-на Марія Арнольз, що виступила в гарнім укр. народнім одязі.

Взагалі концерт випав гарно і присутні не щадили оплесків хорови, солістам і декляматорці. Закінчився концерт відспіванням гимнів „Ще не вмерла" і „Ми, гайдамаки".

Учасник.

НОРТГЕМПТОН, ПА.

З повіту Радехів, з села Станиславчик надійшов лист від тамошньої громади до добродія Івана Дацишина в Сенклер, Па., а сей переслав цю просьбу до Стефана Глущака в Нортгемптон, Па., до своїх краянів, щоби зложили, хто кілько зможе на викуп дзвонів, котрі були забрані до Росії підчас війни. Зложили слідуючі: Ілія Клемань, Вас. Заприлюк, Іван Ількевич (Грушка), Петро Пеклич і Василь Шмайда по $5.00; Філімон Яремчук $3.00; Ник. Антонюк, Іван Білань, Анна Ґроцька, Петро Степчук і Вас. Клемань (Баран) по $2.00; Павло Білань, Ясько Кравчук, Гр. Біленький, Петро Клемань, Вас. Клемань, Ст. Ковалишин, Повло Кузів, Сташко Мацьоуг, Анна Фаркаш, Вас. Яремчук, Тони Косців і Анна Котовська по $1.00.

Збіркою занималися Стефан Кудрик і Стефан Глущак. Зібрано $50.00 і вже вислано дрефтом банковим до Станиславчика на руки Павла Калити. Просимо Краянів, хто ще не дав, а хотів би причинитися, то просимо прислати свою жертву на адресу: **Stephan Hluszczak, Neloport Hotel, 1357 Northampton, Pa.**

ДЕМОЙН, АЙОВА.

Чи так годиться робити?

Хто читає наші часописи, або дістає письма з краю, той добре знає яке там пекло. Нищять Ляхи наш нарід на кождім кроці. Для нікого нема пощади. І здається, що в такій хвилі, не повинно бути між нами і одної душі, яка не схотіла би ратувати своїх братів. Та хоч як воно ясне, то по правді інакше у нас діється. От розповім, що сталося зі мною.

Довший час я без роботи і на центи у мене не легко. Тож зібрав 5 дол. тай висилаю хоч ту дрібну лепту до свого відділу в Дзерзи Сити, Н. Дж., щоби вислати до Обєднання, а то 3 дол: як податок, а два дол. на боевий фонд. На то дістаю відповідь від секретаря, що товариство вже досить надавалося на край і нічого з того не вийшло. Тепер воно не ухвалило давати дальше, хиба аж покажеться якась робота в краю.

Таке письмо дістав я ще 8. марта і до нині не знаю, що з тими 5 дол. сталося. Але не о тих 5 дол. ходить. Як я прочитав письмо від секретаря то не знав, що з собою робити, такий біль мене хопив за серце. Ляцькі тюрми переповнені нашими братами, одних вішають, других мордують, люди пухнуть з голоду, а тут твій рідний брат не тільки, що сам не дає, а ще другого відмовляє. Це сором і ганьба для нас! Я знаю, що таке діється певно і по многих других відділах, бо коли читаю виказ жертв в „Свободі", то бачу дуже мало відділів, що спомагають старий край. Хто знає, чи і по других відділах двох трох байдужних до народної справи не відтягає загал від так важної справи. На то хотівби я якраз звернути увагу. Доки наша земля в руках ворогів, ми не можемо відмовляти жертви і на нікого ждати, а тільки постійно старий край вспомагати.

Адрій Мельник.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ?

Що де бузьок в хаті, там щасте? Чи ви знаете, що вийшов перший гумористичний календар Бузьок? Він буде Вас веселити цілий рік і більше за 75 центів. Замовлення посилайте до книгарні „СВОБОДИ".

ОГРАБЛЮВАННЄ ІМІҐРАНТІВ

Законодавчий Комітет стейту Ню Йорк веде слідство фальшивих оголошень. Американська преса виявляє фальшивих докторів і їх методи.

Законодавчий Комітет стейту Ню Йорк, засідаючий в Сіти гол в Ню Йорку, чує що тисячі невинних еміґрантів натягаєся на міліони долярів річно, завдяки оголошенням фальшивих докторів та так званих їх інституцій, котрі говорять, що можуть вилічити всякі недуги. Іміґрантів позбавляєсь не лишень їх тяжко запрацьованог огроша, але при тім їх недуги погіршуються так, що вкінци є запізно помочи їм.

МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР, знаходячийся під ч. 318 Lexington Ave., являєся під тепер одинокою охороною для невинних іміґрантів супроти тих паразитів. Пацієнти приняті до лічення у Медичнім Центрі платять ОДНАКОВУ настановлену ціну. Найбільшою, за звичайну пораду і лічення є оплати один доляр ($1.00). КОЖДИЙ ЗНАЄ, ЯКА Є ОПЛАТА І НІХТО НЕ ПЕРЕПЛАЧУЄ.

ЗІЗНАННЯ ПЕРЕД КОМІТЕТОМ.

Наслідком правдивої небезпеки іміґрантів перед фальшивими докторами та їх аґентів, головний доктор Медичного Центра ДОБРОВІЛЬНО прийшов перед сю законодатну слідчу комісію і ПІД ПРИСЯГОЮ зізнавав про гуманітарну роботу ведену сею інституцією, з чого комісія була вдоволена. Він вказував що плата одна, обслуга добра, та що лічиться іміґранта правильно, чесно і людяно. Він натякав що Медичний Центр не є інституція на бизнес. Він вказував що велике число публичних і приватних авторітетних людий переслідило роботу і методи Медичного Центра, одобряючи його в повні. Дальше, доказав що навіть та оплата одного доляра ($1.00) богато раз зменшена коли треба дати частійші лічення особі щоби чимскорше зменьшити недугу пацієнта.

Директор Медичного Центра свідчив дальше перед комітетом ПІД ПРИСЯГОЮ, що часто приходять люди до Медичного Центра, а по оглядинах показуеся, небракує їм нічого. В кождім такім випадку говориться їм про се щиро. Він сказав комітетови також що нераз такі люди вертають, кажучи що другі доктори говорили їм, що суть хорі на всякі хороби. В кождім такім випадку переконуеся їх що Медичний Центр є вповні ВІДВІЧАЛЬНИЙ в такім випадку і в сей спосіб захоронює здоровля і ощадности пацієнта.

Головний лікар Медичного Центра сказав комісії, що причина оголошуванняся сеї інституції в часописях є лишень та, щоби повідомити публику про її хосенну і гуманітарну працю для охорони і добра іміґрантів. А і тоді оголошення даєсь лишень до сих часописий, котрих редактори особисто переконалися про цілі і працю Медичного Центра. Ся незвичайна чесність Медичного Центра здивувала слухачів комісії.

Підчас коли ми желаємо всім щоб зникли всякі хороби, ми рівночасно предкладаємо свою поміч тим, котрі жичать собі нею послужитися та скористати з обслуги МЕДИЧНОГО ЦЕНТРА і просимо прийти та переконатися на власні очи про правдивість повисшої заяви. (Огол.)

Ню Йорк, 4. грудня, 1923.

MEDICAL CENTER, 318 Lexington Ave. (близько 38-ої ул., **NEW YORK.**

Години: від 8. рано до 8. вечер. Неділі лише в часі замовленім.
Інституція зорґанізована НЕ для особистих зисків.

ДО ВІДОМА ВСІМ СВЯЩЕНИКАМ І ПАРОХІЯМ.

В книгарні „Свободи" можна набути отсі церковні книги:

СВ. ЕВАНГЕЛІЄ — велике, оправлене в аксамит, металеві Евангелисти, на середині Воскресеніе, на противній стороні три раменний хрест, на около нарожники, два замки і все то позолочуване. Ціна...	$125.00
Тесаме Евангеліє, оправлене в червону скіру, без евангелистів, тільки позолочений металевий хрест....	80.00
СЛУЖЕБНИК, оправлений в червону скіру, на верха витисненний золотий три-раменний хрест	25.00
ОКТОІХ, оправлений в червону скіру	20.00
ТРІОТЬ ПОСТНАЯ, оправлений в червону скіру	16.00
ТРІОТЬ ЦВІТНАЯ, оправлений в червону скіру	15.00
АПОСТОЛ, великий оправлений в червону скіру	15.00
Такий самий в звичайній оправі $9.00.	
ЧАСОСЛОВ великий, оправлений в червону скіру, з витисненим хрестом	16.00
ІЗБОРНИК великий, оправлений в червону кожу	8.00
ІРМОЛЬОГІОН, оправлений в скіру, з витисненим трираменним хрестом	18.00
ОСМОГЛАСНИК під нотами, звичайна оправа	5.00
ЧИН ВЕЧІРНІ І УТРЕНІ, часть 1 і 2, оправлені в червону скіру	10.00
ЧИН ВЕЧІРНІ І УТРЕНІ, звичайна оправа	6.00
АКАФІСТНИК цілого року оправлений в червону скіру, витисненний позолочуваний хрест	7.00
АКАФІСТНИК, малого формату	1.25

Невдовзі проголосимо ще більше церковних книжок.

При замовленню сих книжок треба заразом присилати і належитість.

Замовлення слати до:

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ДВА НАЙКРАЩІ І НАЙБІЛЬШ НЕОБХІДНІ СЛОВНИКИ!

Б. ГРІНЧЕНКО: „СЛОВАР УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ" В 2-Х ТОМАХ РАЗОМ 2180 СТОРІН—6 ДОЛЯРІВ

М. УМАНЕЦЬ І С-КА: „СЛОВАР РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ" В 1 ТОМІ, 1040 СТОРІН—3 ДОЛЯРИ

Прегарне підручне видання, у твердій обгортці (ціле полотно з витисками)! Повне 2-е видання давно вичерпаного першого накладу. — Необхідні книжки кожному ученикові, вчителеві, професорові, кожному інтелектуальному робітникові й взагалі кожному українському інтеліґентові, що повинен **плекати чистоту рідної мови!**

Дістати можна в книгарні Свободи.

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА ТЕАТРАЛЬНА ШТУКА

„З ОБІЙМІВ В ОБІЙМИ"

Сценки з червоних днів 1920. року в галицькому селі.
В сій штуці виступає 22 особи.
ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовлення слати до:
„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

ЧЕТВЕРТА ЗАПОВІДЬ.

Повість з галицького життя.

(Продовження).

(5)

Пандяк перш усього поцілував Підліську в руку, і каже:

Що? його справді тут нема?

Так як кажу. Василь непокоївся за вас, що вчера по його не поступили, — ми з обідом на вас ждали...

— Я неміг вчера ніяк тут бути...

— Але я вас вчера в Самборі бачила на скруті львівської вулиці...

— Так... бачите їмосць, я не міг вчера зайти, бо дуже спішився до дому... Хтось пустив в місті поголоску, що в Підболотцях горить. Я покинув ярмарок і гнав до дому, трохи коня не заморив. Аж в Кореличах довідався, що це неправда, але вже не було як до міста вертати, бо кінь ледве ногами волочив. Я це відложив на нині а що до полудня дуже жарило, то я вибрався аж по обіді.

Підліська попросила гостя сідати, а сама пішла зладити для його почастунок. В хату війшла Ганя і звиталася.

— Не моглисьте паннунцю ще трохи Василя здержати, а то Василь на тій жарі на смалець стопиться...

— Колиж бо дуже наважився йти, що й говорити собі не дав...

Павло Пандяк дуже замітна особа. Ґазда середнього росту дуже кремезний і сильний. Йому було 50 літ і ні одного сивого волоска ні на голові, ні в довгих чорних вусах. Черти лиця цілком правильні і на перший погляд так що до селянського одягу як і що до довгого в кружок гладко причесаного волосся виглядав на типового мужика-дука. Лише очи його були дуже замітні незвичайні. Вони прямо кололи шпильками, коли Пандяк на кого глянув. Від того погляду аж морозило. В них було щось котячого і вовчого, бо світились мов вуглики. Здавалося, що тими очима можна бачити так добре в ночі, як і в день. До того ще він, коли був злий прихмурював одно око і говорив крізь затиснені зуби. Тоді він був ще страшнійший. Чоло морщилось, брови стягались майже в купу, а вираз лиця був рішучий завзятий. Видно було, що той чоловік перед ніким не уступить, нікого не злякається, що перед нічим не жахнеться. Колиж він подобрів і злість минулася, тоді ставав знову лагідним повільним хліборобом, котрий і мухи роздавити не всилі. Він говорив поволи, мов би цідив слово по слові.

Хто він був? а вжеж статочний, розважний, богатий ґазда а притім зручний сельський майстер. Вмів робити вози, борони, колеса, до цього мав в дома варстат в комірці. Але він вже давно колодійство покинув, а взявся за будівлю церков, приходських домів і сельських шкіл. Будував лише з дерева. Брав роботу в далеких повітах, куди заедно їздив, а в дома побував гостем і ціле ґаздівство здав на жінку. Ті підприємства вів він в далеких повітах і ніхто з Підболотців його роботи не бачив. Навряд хоч йому в найблищих околицях такі будівлі давали, він їх не хотів приймати, або приймав не радо вимовляючися тим що вже набрав тільки що не може тому дати ради. Коли побував дома, то до його зїздилися його підручні майстри, теслі, різбарі, малярі, доставці дерева з котрими розраховувався і виплачував їм великі гроші. Через його руки переходили тисячі. Павло дуже богатів на своїм підприємстві: Що року докупив якусь нивку, щось придбав до дому. Перед людьми жалувався заедно, що богато тратить що на своїх підручних не може покладати, бо вони його шахрують, та для себе тягнуть, псують матеріял, і він мусить це кинути, як лише покінчить це, що понабирав. Тепер умови зривати не може, бо втратив би кавцію, але на другий рік певно це зробить. Але минали роки, а Павло будував далі, а ніяк не міг покінчити. Люди йому вірили, бо чогож би так заедно швендявся по світі і занедбував своє господарство?

Пандяк не походив з Підболотців, а з якогось иншого села. Прийшов в село в тих часах як в Підболотцях реґулювали ріку. Він служив за послуґача у одного інжиніра. Від його навчився письма і по скінченій роботі пішов далі у світ. Доперва з годом вернув в село парубком. Був одягнений з вашеця. До села прийшов з грішми, купив зараз хату і пять морґів поля і незадовго оженився. Зараз справив собі колодійський варстат і через во, поки не взявся до будівель. кілька років робив колодійст-

Богатіючи так він ставав перщою особою в селі, але він не хотів жадних почестий в громаді приняти вимовляючись браком часу. Він до нічого не мішався, що в громаді робилося, нікого не зачіпав, з ніким не сварився, не заходив в процеси і неставав в суді. Зразу підозрівали його люди, що йому чорт помагає, що держить в коморі „хованця" в постаті чорного кота, котрого годує несоленою молочною кашею. Але Пандяк як лише був в дома ходив пильно до церкви, лиш тільки, що ніколи перед своїм еґомосцем не сповідався, а все десь на боці. Помимо його спокійної вдачі люди боялись його в селі. Боялись його страшних вовчих очей. Люди говорили собі, що ті очи мали владу не лише на людий, але й на звірину і мертву річ, на що лище зі злобою подивився. Одна вдова божилась, що як раз надививсь на її корову, що йому зайшла в шкоду, то корова таки того самого дня здохла. Другий ґазда вневняв сусідів, що раз їхав до млина і не хотів Пандякови вступитися з дороги. Пандяк заскалив на його зле око і йому відразу вісь зломилася на самій середині— новісенька ясенева вісь. Усі говорили що Пандяка небезпечно зачіпати. Раз один задерливий ґазда зачепився на підпятку з з Пандяком, та вилаяв його пройдисвітом, зайдою. Пандяк прискалив око, закусив губи і процідив погрожуючи кулаком — ти небоже цього пожалуєш!

Може в тиждень опісля поїхав той чоловік за ріку до сіна. Коли присів за копицею обідати, хтось зайшов непомітно, закинув мішок на голову і так здорово побив, що ледви живого завеіли до дому і треба було кликати вже і священика з дарами, а він сердеґа пролежав кілька неділь. Він догадувався, що то Павлова робота, та той виправдався, і поставив на це свідків, що як раз того дня і часу був в Самборі з відки вернув аж вечером. Таке саме сталося і другому і третому а все в тім не було Пандяка в селі. Люди вже більше його не зачіпали. Вони його виминали, а хто не міг цього зробити, з тим Пандяк розмовляв любенько і жалувався на свої клопоти з несумлінними підручними, то знову оповідав про свого Василя, що вчиться в місті.

— Та не штука вам Павле, посилати сина в школу, як є з відки, а от я бідний хотів мого Івана вивести в люди і давав до міста. Та опісля прийшла така скрутна година, що було не під силу і мусів забрати до дому вже з другої лаціньскої.

— Як нема звідки, то краще було не зачинати, бо з того тільки шкода. Хлопець відвик від праці і зачинай на ново, поки його не візьмуть до війска.

— А ваш Василь до війска не піде?

— Як же? Він вчиться на попа, а таких до війска не беруть.

Ґазда востнув важко і хотів йти далі, а Павлови зробилося його жаль і каже:

— А чому ви сусідо, не звернулись до мене? Я був би вам певно поміг. Могли разом з Василем мешкати і яка там кварта круп або муки булаб мені не заважила.

Ґазда аж очи видивив на Павла. Хибаж це правда? Та зараз нагадав собі, що Павло ратував неодного, позичав то гроші, то збіже в скрутну годину без баришів, так по сусідськи. Несповних довжників до суду не скаржив, а бідним таки подарував. А хто міг віддати на цього Павло йно подивився прижмуривши око по свому, тоді вже і суду не було треба. За те вимагав Пандяк для себе пошани. Коли хто хотів його виминути і показував, що його не помітив, Пандяк приставав зараз.

— Чуєш сусідо! А де слава Йсусу Христу? Вважай, абис того не пожалував, бо Господь гордих ангелів з неба поскидав...

Ганя поставила на столі хліб масло, булки, і каву і стала гостя припрошувати. Вона хотіла щось заговорити і поглянула йому вічи, та стрінулась з його гострим поглядом і зараз понизила очи. Він став Гані бистро придивлятися, і вона почула на собі його колючий погляд, начеб хто струю магнетичну на неї пустив. Не могла цього видержати і вийшла з хати. Вона справді налякалась того чоловіка. Її здавалося, що то якийсь инчий чоловік а не той, якого пізнала як батька Василя.

Павло заїдав хліб з маслом, як війшла Підліська і сіла при столі гостя забавляти. Не знала від чого зачинати розмову.

—Як же там цього року вийшли у вас жнива?

— Здається, що добре, хоч я не можу на певно сказати, бо то не моє, а жіноче діло. Я занятий моїми інтересами, що ніколи мені свобідно дихнути.

(Дальше буде).

СТАНДАРД БАНК

Найпевніше місце для ульокования заощаджених грошей.

Приймає ощадности на книжечку і платить 4%

Пересилає гроші до краю і доручує в долярах на місци замешкання.

Продає шифкарти до і з краю по цінам Корабельних Компаній.

Полагоджує справи нотаріяльні тутешні і старокраєві.

Отворено вечерами до 8-мої години.

Голосіться особисто або листовно в рідній мові до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4th ST. NEW YORK

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ
МУЩИН І ЖЕНЩИН

як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висилення нервів, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги. Порада даром.

Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. a Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія
Говорить по українськи
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодернійші електричні апарати.

ДР. Б. ҐОҐЕНБЕРҐ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Евні.
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Житомирського заведення породів і Київського Зайцевського шпиталя.
ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 5th fl., New York
Tel. Orchard 8121

NEW YORK HAMBURG
United American Lines (HARRIMAN LINE) Joint Service with HAMBURG AMERICAN LINE
НАЙКОРОТША ДОРОГА ДО ВСІХ ЧАСТИЙ УКРАЇНИ

Відїзд кождого тижня з нашими люксусовими кораблями, "Resolute", "Reliance", "Albert Ballin", "Deutschland" маючі І. ІІ. і ІІІ. клясу та популярні кораблі "Mt. Clay", "Cleveland", "Hansa", "Thuringia" і "Westphalia" маючі кабіни і ІІІ. клясу. Вдоволяюча обслуга, знаменитий харч, миле окруження.

UNITED AMERICAN LINES,
35-39 Broadway,
New York, N. Y.
або уповажнені аґенти.

ЩАСЛИВІ ДНИ!
Наступлять для тих Українців в Америці, котрі будуть знати англійський язик. Коли Ви до сего часу не володієте ним, то впишіться до нашої школи а в протягу 3 місяців Ви будете читати, писати і говорити по англійськи. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: (1)
FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 92E, 210 W. 147th Street, New York City.

ПОТРІБНО РОДИН
НА УРЯДОВІ ФАРМИ В МІШІҐЕН

Ми перевеземо Вас безплатно і Вашу родину та меблі аж до Мішіґен в пару днях. Тисячі родин, котрі приїхали до нас тому пару літ до нашої роботи, днесь суть власнителями своїх фарм. Платимо $23.00 від акра при оброблюванню буряків і їх зборі. Коли нема богато роботи коло буряків, Ви можете робити иншу роботу і заробити екстра гроші. Безплатний перевіз і помешкання ґарантоване. Не чекайте аж буде пізно, коли хочете їхати на наші фарми, а пишіть сейчас, даючи всі подробиці що до Вашого знання роботи на фармах і літа всеї Вашої родини. Коли Ваше подання буде приняте, відвідає Вас наш представник, котрий подасть Вам всі дальші інформації і поможе Вам у переїзді. Я є тут, щоб перевести Вас сейчас, як завідатель Бюра Праці з The Michigan Sugar Company,

Моя адреса:
Mr. HENRY SMETANA,
Fort Pitt Hotel - - - - Pittsburgh, Pa.

ПЕРШЕ ЩАДІТЬ—ВІДТАК ТРАТІТЬ

Ваші ощадности, коли щадите реґулярно, побудуєте свою власну хату, вишколите Ваші діти, або зможете зробити инше діло, яке з грішми можливе.

ВКЛАДАЙТЕ ВАШІ ОЩАДНОСТИ В НАС
— ПОЗАЯК —

Ми є Найстаршим і Найбільшим Банком в Скрентон.

Більше як одна трета скрентонських мешканців вкладає ощадности в нас.

Як Національний Банк, ми є під Державною контролею.

Наш Заряд Директорів є зложений з маєтних і успішних бизнесменів.

Ми знаходимося по середині — всі карн переїзджають попри наші двері.

Ощадність можете зачати в нас і з вкладом $1.00 і висше.

Ви знайдете у нас під одним дахом всі банкові функції — Позички, Бонди, Подорожну, Заграничну Виміну, Огнетривалі Скринки і Опіку.

FIRST NATIONAL BANK
SCRANTON, PA.

НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ.

У всіх — навіть найтяжших недугах можете відзискати здоровле. Нема недуг, щоб неможливо було їх повалити, тільки треба на час вдатися. Як Вам непомогли лікарства ані операції, то зайдіть до моєї канцелярії а будете здорові. Коли не поздоровієте, не заплатите мені ані цента. На всякі питаня відповідаю листовно.
DR. J. MILLER, D. C., PH. C. (МЕЛЬНИК)
49 E. 7th Street, New York, N. Y.
Кождого дня від 9. до 8. вечер. В неділі і свята від 9. до 1. пополудни.
ФІЛІЯ: 69 Chestnut St., Yonkers, N. Y.
DR. GARNELL, D. C. обслужить вас на тихсамих услівях. Години ті самі.

ПОЗИЧКИ НА РЕАЛЬНІСТЬ на першу і другу гіпотеку на догідних услівях.

РЕАЛЬНІСТЬ продаємо і купуємо

FEKETE & SON
2319—21 WEST CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.
TELEPHONE SEELEY 6050

Протягом 20 літ ми обслугували вдоволяючо наших клієнтів при позичках, інвестиціях, набуванях реальностий, грошевій пересилці, шифкартах.—Справи правні даром для тих які спроваджують свої родини з України.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ Виплати в долярах на Україні

ОГНЕТРЕВАЛІ СКРИНКИ До винайму від $3.00 в рік і висше.

ФАРМИ!

ФАРМА В НЮ ДЖЕЗИ.

Фарма 149 акрів, 15 акр. жита, 15 пшениці, 17 вівса, 20 кукурузи, 20 ліса, решта сіно і пасовиско, 18 тон тогорічної кукурузи, дім на 9 кімнат, 7 инших будинків, 13 коров, бик, 2 ялівки, 300 курий, 500 курчат, молотілька, 3 коні, трактор, фармерська машинерія, автомобіль, 50 миль від Ню Йорку. Ціна $12.500, вплати $5.500.

Фарма 70 акрів, 10 акрів ліса, сад, дім на 7 кімнат і 5 инших будинків, 2 корови, 2 коні, стадо курий, 10 акрів вівса, 12 кукурузи. Ціна $5000, вплати $2000. A. MIKRUT, 103½ St. Mark's Pl., E. 8th St., New York City.

NORTH ARLINGTON, близко школи, склепів, кар і босів. 3 пять кімнат бонгало. $300 згоди, $300 коли скінчений. Решта $25 місячно. Public Service Development Corp., 123 Liberty St., New York City. 13-15

ЗАКЛАДАЄТЬСЯ
УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ
В НЮ БРОНСВІК, Н. ДЖ.

в дуже гарній околици, близько 78 великих фабрик, стріт-кара, штори, школа і т. д.

Компанія будує доми 4-5-6 румові на ордер.

Тепер найвідповіднійша пора вибрати собі найліпші льоти під будову, тому не відкладайте, лише приходіть або пишіть до:

ПЕТРО ГРИГОРАК, Room 230,
5 Beekman St., New York, N. Y.

СТАРИЙ АМЕРИКАНЕЦЬ хоче продати свою фарму 210 акрів, 150 чорної орної землі, грубий ліс, пасовиско, великий сад, ріка, озеро, дім на 14 кімнат, 2 барні і другі забудовання, машинерія, 20 коров, 9 ялівок, бик, 4 коні, 150 курий, близько міста. Ціна $12.500, готівкою $4.000.

Фарма 100 акрів, 60 орної землі, решта грубий ліс і пасовиско, сад, ріка, озеро, дім на 8 кімнат, стодола, 2 курники, 4 корови, кінь, 200 курий, упряж, вози, машинирія, недалеко міста. Ціна $3.500, готівкою $1.300.
P. OWDY 13-18
194 Ave. A (бл. 12 ул.) New York City

Можете бути властителем дому. $50 завдатку. $8 місячно. 10.000 квад. фітів $285 і висше. Добра земля. Один блок від школи. 5 мінут ходу від великого міста з 50 фабриками, шторами і церквами. Hamilton, 53 Park Row, Room 910, New York City.

NORTH ARLINGTON напроти публичної школи на Ridge Road. Лоти під будову 25x100. $200 згори, $15 місячно. Всі уліпшення, вода, газ, електрика, хідники; можна сейчас будуватися. Будівничі позички. Public Service Development Corp., 123 Liberty St., New York City. 113-15

ДЕШЕВО НА ПРОДАЖ!

2-фам. і склеп по 6 кімнат і ванні для род., гарадж на 5 автомобілів, рент $2160, ціна $16,000, вплати $3500.

7-фам., мурований, по 3 і 4 кімнати для род., рент $1380, ціна $10,600, вплати $2000.

2-фам. мурований і склеп, по 5 кімнат і ванна для род., рент $1200, ціна $8500.

10-фам. по 5 кімнат для род., горяча вода, рент около $3000, ціна $20,000.

8-фам. і склеп по 4 кімнати для род., рент $2100, ціна $14,000, вплати $3000.

20-фам. по 4 і 5 кімнат, ванни, електрика, рент $7000, ціна $46,000, готівкою після умови. Богато инших дешевостий. GAWLINSKY & CO., 426 E. 16th St., New York City. 112-18

МАЛА ФАРМА
10,000 квадр. стіп
Близько Ню Йорку.
$450. — $50 завдатку а $5.00 місячно. 5 мінут ходу до великого міста. Близко 50 фабрик, склепи і церков. Висока, суха і рівна земля. Mr. SOBKOW Builder, Room 910, 63 Park Row, New York City.

ТРОХА ЗЕМЛІ і життє; зменьшіть дорожнечу життя; виховуйте кури, огородовину. $200 згори, $15 місячно. Реальність близько школи, склепів, кар і босів; пять центів до Нюарку; вибір 5—6 кімнат доми; легкі услівя. MELZER, 123 Liberty St., New York City. 13-15

ФАРМА 89 акрів з чого 20 акрів грубого ліса, решта чорна і без каміня земля, засіяна і обсаджена, будинки, дім на 10 кімнат, сад, 6 коров, 2 коні, 3 свині, і кури, машинерія, машина до різання дерева, $75 в місяць приходу за молоко, миля до міста і колії, все за $5000, вплати $2000. P. KUTYNSKY, 263 Ave. B (bet. 15—16 St., 3 fl.) New York City. 13-18

ПО СЛУЧАЮ СТАРОСТИ продаєся велика молочна фарма 300 акрів, більша половина орного поля, будівничий ліс і пасовиско, великий сад, ріка, озеро, дім на 15 кімнат — з усіми уліпшеннями як телефон, електрика, ванна, парове огріванне, вода і електрика у всіх будинках, велика стодола для коров, коний, курники, візівні, вся фармерська машинерія потрібна для великої фарми, 26 коров, 1 бик, 3 ялівки, 4 коні, 300 курий, дохід за молоко $850 місячно, молоко продаєся у місті квартами, фарма при самім місті. Ціна $17.000, готівкою $5,000.
S. POKUTNY 14-19
116 E. 7th St., New York City.

ТВОРИ ТЕАТРАЛЬНІ

ЗА СИРОТОЮ БОГ З КАЛИТОЮ, образ драматичний з життя народа зі співами в 6 актах (14 осіб) .25 ц.
СЕМЕ НЕ КРАДИ, сумна комедія в однім акті (9 осіб)..........15 ц.
СИРОТИ, образ драматичний в 4 актах зі співами (12 осіб)......25 ц.
ПЕЩЕНА ДИТИНА, образ з життя народа в 4. актах (13 осіб)...20 ц.
Замовлення слати на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ гросерня і делікатесен інтерес, тижневий оборот $500. Хтоби з Українців хотів набути того рода інтерес, прошу голоситись до штору під ч. 153 Hope St., Brooklyn, N. Y. 13-18

УКРАЇНСЬКА СПІЛКА виробу граючих Колибачів для дітей повідомляє, щоб вісь-уділовці, що мають уділи сплачені, і ті що немають сплачених, зголосилися 31. мая 1924. о 3-тій по обіді під ч. 24 Charlotte Ave., Jersey City, N. J. 15-16
N. J. Musical Racking Chair Co., Inc.

УВАГА! УКРАЇНЦІ! УВАГА!
Першорядний будівничий, Українець, котрий будує по уміркованим цінам, далеко дешевше як чужі будівничі, котрі беруть дорогі ціни тай нераз сміються ще з Вас. Тому огляніться родимці і відноситься до мене як збудую танше і ліпше.
Голосіться до:
P. M. KUSHNIER,
BOX 489, BABYLON, N. Y.
10,14,16,20,24

ЛЮБИТЕ ЦІКАВІ РІЧИ? От Вам книжка про Вкрадене Дитя, про женщину, чародійні карти, магічні кістки до грання, гороскоп — все для Вашого увеселення. Пишіть по наш циркуляр залучаю 4 ц. на відповідь до:
INTERNATIONAL SALES HOUSE,
184 E. 7th St., New York City

СЕКРЕТНІ КАРТИ, маґічні, читання, витягання та ріжні инші штуки, книжки магічні до показування штук можете купити в нас та богато других несподіванок. Пишіть всі, старі і молоді, ще днесь по наш ілюстрований каталоґ, залучаючи 10 ц. а не пожалуєте. FAZ, P. O. Box 3682, Philadelphia, Pa. [95]

ПОВІДОМЛЯЮ НАШІ УКРАЇНСЬКІ РОДИНИ

що хто хотів би виїхати на вакації на свіжий воздух в сі сторони, дістане в мене добре помешкання, дім мій з усіма уліпшеннями, електрика, коло дому річка де можна купатися, осібні кімнати. Можу винаймати місячно або на ціле літо. Є також галя, де відбуваються танці що тижня. Прошу голоситися листовно або приїздити до:
WM. TURSKI, 14-17
BOX 66, OAKDALE, CONN.

УКРАЇНСЬКІ
ЕЛЕКТРИЧНІ КОНТРАКТОРИ
Ми заведемо електричні уладження в домі з 6 кімнатами в однім дни за 75 долярів, в кождій місцевости в стейті Ню Джерзи. 15,17,19
TKACH & MATSEK
40 Greene St., Jersey City, N. J.
Пишіть по українськи карткою, або телефонуйте: Montgomery 1745.

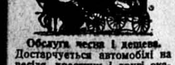
У СПРАВАХ ІМІГРАЦІЙНИХ
пишіть по близші інформації або голосіться особисто до:
MR. W. ZAHAJEWICH,
470 W. 23rd St., New York, N. Y.
cor. 10th Ave.
особливо коли хочете СПРОВАДИТИ кого зі старого краю.

ТІЛЬКИ НАТРІТЬСЯ НИМ!
Коли Ви заатаковані ревматичними болями або недомагаєте на невральгію, лумбаґо, болі у вязах і мускулах—натирайтесь ліниментом
PAIN-EXPELLER
Зарег. в Пат. офісі Зл. Дер.
Pain-Expeller поможе Вам, як поміг несчислимим тисячам протягом довгих літ. У аптиках по 35 і 70 цнт.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street,
Brooklyn, N. Y.

ВІДРОДЖЕННЯ
роман Льва Толстого, переклав Вас. Сімович, з портретом автора і з передмовою перекладчика. Друге, виправлене, в текстовою реставрацією Б. Боднарського зрівняне видання.
Три частини в двох томах.
Брош. $2.25, опр. $2.75.
Замовлення посилайте до:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
48 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540